

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

Melzer, M., Schulz, J. (ed.) 1993: *Vlastivěda šumperského okresu. Šumperk.*

Resumé

Podolí u Mohelnice (Bez. Šumperk). Gebäude der Feste des Adelsgeschlecht Kobylci aus Kobylí (Bnr. 38). Neuzeit. Renaissance Festung. Rettungsgrabung. VM Šumperk.

POZOŘICE (okr. Brno-venkov)

Hrad Vildenberk. Vrcholný středověk (14. stol.). Hrad. Povrchový průzkum.

Dne 13. 2. 2007 byly během dětského výletu v jižní části Dražanské vrchoviny zjištěny rozsáhlé recentní stavební aktivity na ploše jádra hradu Vildenberka, ležícího asi 2,13 km severovýchodně od zámku městyse Pozoříce a 1,55 km severozápadně od středu obce Viničné Šumice. Vzhledem k závažnosti poškození byl proto ve dnech 19. a 27. 2. proveden povrchový průzkum hradu a dokumentace těchto aktivit.

Největším současným zásahem je probíhající stavba sruhu ve východní části jádra hradu, přibližně v poloze 49°13'26,97" N, 16°48'46,45" E (www.mapy.cz). Objekt obdélného půdorysu s rozměry 6,3 × 3,6 m má zahloubené základy z nasucho kladených kamenů. Nosná konstrukce sruhu čítá mj. šest hluboce zapuštěných kúlů. Při budování základů došlo evidentně k odkryvu a narušení středověké kulturní vrstvy tvořené nejspíše suti, o čemž svědčí hojný výskyt stavební keramiky v objektu a jeho bezprostředním okolí, zejména asi dvě stě velkých fragmentů cihel a dokonce devět úplných exemplářů cihel. To ostře kontrastuje se situací v roce 1993, kdy M. Plaček a R. Procházka sice zjistili při povrchovém průzkumu množství fragmentů cihel, ale pouze jediný měl alespoň dva zachované rozměry (Plaček - Procházka 1993, 208).

Devět celých cihel se svými rozměry řadí do dvou skupin. Osm cihel mělo podobnou velikost ve škále 278–291 mm délka, 136–147 mm šířka a 83–96 mm výška. Devátá cihla byla o něco subtilnější s rozměry 260–267 × 122–124 × 79–87 mm a jako jediná nesla značku v podobě dvou zkrájených rýh (obr. 127).

Další nové aktivity byly zjištěny na tzv. akropoli v čele jádra hradu, kde jsou stopy recentních výkopů na jihozápadní a jihovýchodní straně vyvýšeniny. O přesném stáří těchto výkopů a případné souvislosti se stavbou sruhu však nelze říci nic bližšího.

V jihozápadní části akropole bylo povrchovým průzkumem zachyceno celkem 20 fragmentů prežů. Vzhledem ke stavu zachování byla jediným relevantním sledovatelným rozměrem síla střeptu, která kolísala od 10 do 21 mm, nejčastější velikost potom činila 15 mm. Největší fragment měl velikost 121 × 76 mm (síla střeptu 17–21 mm), nejmenší pak 44 × 35 mm (síla střeptu 14–15 mm).

Během února 2007 se ve stavebních aktivitách na Vildenberku pokračovalo, což je v rozporu se statutem této zříceniny jakožto součásti kulturního dědictví ČR (hrad je zapsán v seznamu nemovitých kulturních památek od 3.5. 1958, číslo rejstříku 15747/7-893). Monitorování situace proto bude pokračovat.

Josef Kovář

Obr. 127. Pozoříce, hrad Vildenberk. Cihla. Pozoříce, Burg Vildenberk, Ziegel.

Literatura

Plaček, M., Procházka, R. 1993: Hrad Vildenberk – zrod a zánik jednoho dominia. *Castellologica bohemica* 3, 201–210.

Resumé

Pozoříce (Bez. Brno-venkov). Vildenberk. Hochmittelalter (14. Jh.). Burg. Streufunde.

PRACE (okr. Brno-venkov)

Intravilán. Pravěk, novověk. Pec. Záchraný výzkum.

V průběhu roku 2006 byly v rámci rekonstrukce kanalizace v obci v liniových výkopech zjištěny dvě lokality. V ulici Ponětovská před domy č. p. 185 a 226 byly dokumentovány dva zahloubené objekty rámcově pravěkého stáří, z nichž se nepodařilo získat žádný datovací materiál. V ulici K Mohyle míru před domem č. p. 83 byla v hloubce 2 m dokumentována část menšího otopného zařízení, původně zaklenutého, datovaného rámcově do novověku (dle organických příškvarků by snad mohlo jít o povidlářskou pec).

David Parma

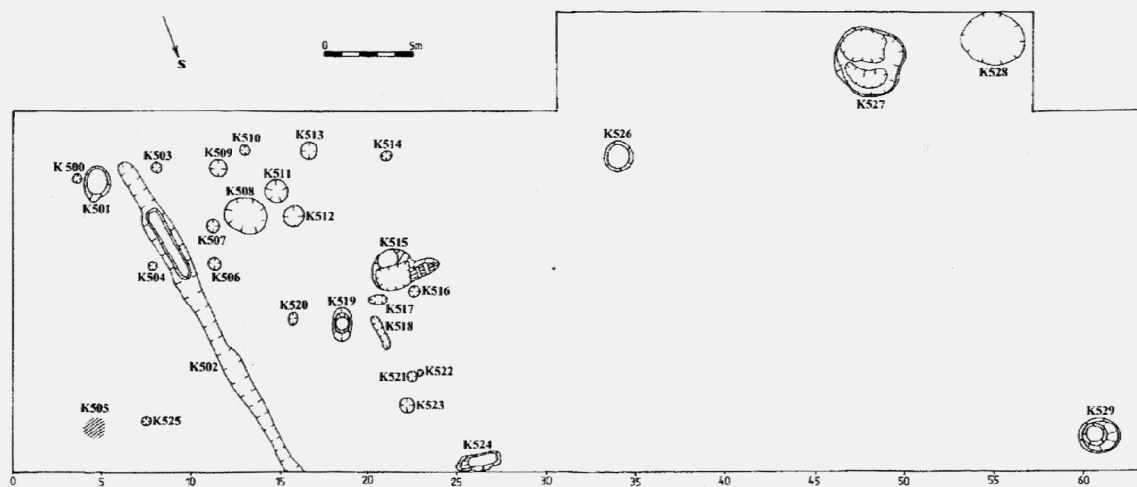
Resumé

Prace (Bez. Brno-venkov). Innenbereich der Gemeinde. Neuzeit. Ofen. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (okr. Prostějov)

„Průmyslová zóna města Prostějova“, sektor G. Středověk, novověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

V měsíci květnu a červnu 2006 byl proveden záchraný archeologický výzkum v trase pátevní komunikace v sektoru G průmyslové zóny města Prostějova (obr. 128). Jedná se o mnohahektarovou plochu na JV okraji Prostějova, mezi Kralickou a Kojetinskou silnicí. Nově budovaná komunikace obě silnice propojuje. Směrem k východu vybíhají ze spojnice dvě odbočky, krátká jižní a dlouhá severní. Podstatná část plochy sektoru G byla ve středověku poznamenána soustavou rybníků a napájecích kanálů. Archeologické objekty se proto

Obr. 128. Prostějov. Celkový plán prozkoumané plochy.
Prostějov. Gesamtplan der untersuchten Fläche.

Obr. 129. Prostějov. Suterén nadzemního objektu se vstupním koridorem.
Prostějov. Überreste des Erdkellers mit der Eingangstreppe. Mittelalter-Neuzeit.

dochovaly pouze na jejím východním okraji, kde se terén díky naváté spraši poněkud zvedá. Shodou okolností se nacházely ve východním úseku severní odbočky. Nadmořská výška místa výzkumu je cca 210 m.

Prozkoumané objekty patřily z větší části kultuře platnické, jeden mladší až pozdní době římské a zbytek závěru středověku a počátku novověku (přelom 15. a 16. století). Nejmladšímu úseku osídlení patřil žlab, běžící napříč komunikací (zhruba od J k S), jehož funkce je nejasná. Mohl odvádět srážkovou vodu stékající z návrší, ale stejně tak mohl být využíván i k hospodářským účelům. Pravidelná obdélníkovitá prohlubeň v jeho střední části překračuje hranice účelnosti obyčejného rigolu. Dále pak šlo o do spraše zapuštěný kvadratický sklep s úzkým vstupním koridorem a menším kruhovým sklípkem na jižní straně (obr. 129). Vstupní koridor je pozoruhodný mírou zachovalosti ve hlině modelovaných schodů. Na dně sklepa leželo několik velkých kamenných bloků z jemnozrnných slepenců a střepy červeně malovaného hliněného talíře z 15. století. Konečná planýrka sklepa

proběhla v závěru 15. či na počátku 16. stol., o čemž svědčí množství typické keramiky, vyplňující mísovitou kavernu v horní části zásypu. Poněkud archaickým dojmem působí torza tuhových zásobnic, jejichž střepy byly nalezeny mezi keramikou zánikového horizontu.

Miroslav Šmíd

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov). Industriezone der Stadt Prostějov (Zone G). Mittelalter und Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (okr. Přerov)

Horní náměstí č. p. 26. Doba mladohradištní, středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 2006 byl víceméně ukončen průzkum v prostoru vlastního domu č. p. 26 a jeho nádvorního traktu (parcela č. 330) v areálu Horního náměstí (obr. 130). Výzkum v těchto místech byl zahájen již v zimních měsících roku 1998 a předběžně uzavřen v červnu 2001 (Sonda III). V poslední

Obr. 130. Přerov, Horní náměstí. Letecký pohled s vyznačením domu č. p. 26.
Přerov, Horní Platz. Luftbildaufnahme, ausgezeichnet das Haus Konstr. N. 26.